

Asia: Kotaselän tuulivoimahanke, Oulu, Yli-li, ympäristövaikutusten arviointiohjelma YVA (POPELY/2272/2023)

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Ilmatar Kotaselkä Oy suunnittelee 18 voimalan tuulivoimahanketta Kotaselän alueelle Oulun pohjoisosiin Yli-lin taajaman eteläpuolelle. Hankealueen pinta-ala on n. 32 km². Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 m. Liittyminen valtakunnan sähköverkkoon toteutetaan jo rakennetulla 2x110 kV -liityntävoimajohdolla (Isokangas-Lattiasaari). YVA-menettelyyn ei näin ollen sisälly sähkönsiirron osalta ympäristövaikutusten arviointia.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja poronhoitoon.

Hankealueelle on suunniteltu tehtäväksi pesimälinnustوسelvitys, kanaintujen soidinpaikkaselvitys karttatarkastelun perusteella, lintujen muuttoselvitykset ja lumijälkilaskenta maastokaudella 2023. Porojen osalta tullaan selostuksessa arvioimaan vaikutuksia porojen laidunnukseen ja poronhoitoon niin hankealueella kuin koko Kiimingin paliskunnassa.

Poronhoidon osalta Luke huomauttaa, että Kotaselän tuulivoimahanke lähes katkaisee Kiimingin pienen ja pitkänomaisen paliskunnan ja siten myös sen porojen kevät ja syyskierron kesä- ja talvilaidunten välillä. Paliskunnan keskiosaan, lähelle Kotaselän tuulivoima-alueita sijoittuvat Iso Pihlajasuon ja Pahkakosken tuulivoimakaava-alueet, joiden rakentaminen veisi huomattavan alueen paliskunnasta ja käytännössä katkaisi sen kokonaan. Lisäksi alueella on metsästyksestä aiheutuvaa häiriötä.

Kotaselän tuulivoimalan vaikutukset Kiimingin paliskunnan poronhoitoon tulee arvioida monipuolisesti, kattavasti ja huolellisesti edellä mainituista syistä. Lisäksi Kotaselän tuulivoimahankkeen ja muiden alueelle mahdollisesti suunniteltujen tai olemassa olevien hankkeiden ja häiriötekijöiden yhteisvaikutuksia poronhoitoon tulee arvioida laajasti ja kattavasti.

Linnuston osalta Luke huomauttaa, että soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Kanaintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu mm. alueen sen hetkisistä kanaintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen.

Kanalintujen osalta on hyvä huomioida, että pienetkin soittimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle lisäksi koppeloiden pesimädispersaali soidinten ympärillä määrittää paikallisesti alueen metsokannan, ei pelkästään soivien koiraiden määrä yhdellä soidinalueella. Tuulivoimaloiden on osoitettu vaikuttavan kanalintujen habitaatin valintaan, äänen käyttöön soidessa ja suoraan kuolleisuuteen torniin törmäyksillä. Tuulivoimalaa ympäröivää aluetta saatetaan välttää tai käyttää vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä. Täten tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle.

Suurpetojen osalta Luke tuo esille, että tehdyt ja suunnitellut selvitykset mahdollistavat vain karkean arvion ko. lajien esiintymisestä alueella. Alueen merkitystä näiden lajien lisääntymis- ja levähdysalueina, ei voida näiden selvitysten avulla määrittää.

Hankkeen YVA-selostuksessa tulee osoittaa erityistä painoarvoa ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatiotasolla kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille (tässä tapauksessa Pulkkilan reviirille) ja lajin esiintymisalueille (esim. susi, karhu ja metsäpeura) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Tuulivoiman vaikutuksia metsästykseseen on syytä myös arvioida huolellisesti. Metsästystä tuulivoima-alueilla saattaa rajoittaa mm. riski vahingoittaa toisen omaisuutta (tuulivoimaloiden lavat) ja siihen liittyvät korvausvelvollisuudet. Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen alustavien kyselytutkimusten ja saalistilastojen perusteella tuulivoimalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia metsästykseseen ja ammuttujen hirvien määrään tuulivoima-alueilla (Zimmermann ym. 2023).

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Kotaselän tuulivoimahanke lähes katkaisee Kiimingin pienen ja pitkänomaisen paliskunnan ja siten myös sen porojen kevät ja syyskierron kesä- ja talvilaidunten välillä. Hankkeen ympäristöön on suunnitteilla muitakin tuulivoimahankkeita. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden ja tulevien tuulivoimasuunnitelmien yhteisvaikutuksiin laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi on tärkeää keskittyä ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. poro, susi, karhu) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 01.11.2023 klo 17:58:53.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: